

การศึกษาชุมชนเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเกษตรเชิงนิเวศ
ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาน้ำร่องเย็น

อำเภอสอง จังหวัดแพร่

THE STUDY OF COMMUNITY FOR SUPPORTING AGRO-
ECOTOURISM ACTIVITIES TO ALONG THE SUFFICIENCY
ECONOMY: A CASE STUDY OF BAN RONGYEN, SONG DISTRICT,
PHRAE PROVINCE

อำนวยการใหญ่

AMNUAYPORN YAIYING

เกษตรกร ทิราวงศ์

KASSARAPORN THIRAWONG

มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ

ตำบลแม่ทราย อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่

บทคัดย่อ

การศึกษาชุมชนเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเกษตรเชิงนิเวศ ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาน้ำร่องเย็น อำเภอสอง จังหวัดแพร่ (THE STUDY OF COMMUNITY FOR SUPPORTING AGRO-ECOTOURISM ACTIVITIES TO ALONG THE SUFFICIENCY ECONOMY : A CASE STUDY OF BAN RONGYEN, SONG DISTRICT, PHRAE PROVINCE.) โดยกำหนดใช้รูปแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (participatory action research, PAR) และเทคนิคการจัดประชุมแบบเทคนิค AIC ร่วมกันวิเคราะห์ศักยภาพของทรัพยากรท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการวิถึการเกษตร เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คณะผู้วิจัยได้นำแบบประเมินด้านวัฒนธรรม ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของกรมการท่องเที่ยว และแบบประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของกรมส่งเสริม

การเกษตร ร่วมกับสถาบันวิจัยเพื่อ พัฒนาการท่องเที่ยวไทย โดยนำมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกัน ซึ่งการวิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความพร้อมชุมชนบ้านร่องเย็นในการรองรับการท่องเที่ยวเกษตรเชิงนิเวศ และวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาการจัดการรูปแบบการท่องเที่ยวเกษตรเชิงนิเวศตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับวิถีของชุมชนบ้านร่องเย็น จากการศึกษาความพร้อมของชุมชนเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเกษตรเชิงนิเวศตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง บ้านร่องเย็น ตำบลทุ่งน้าว อำเภอสอง จังหวัดแพร่ มีผลการวิจัยพบว่าประชาชนบ้านร่องเย็น หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 5 ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี รวมทั้งการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งน้าว และได้ข้อสรุปเกี่ยวกับทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวของบ้านร่องเย็นที่มีเอกลักษณ์และโดดเด่นด้านการเกษตรที่มีความหลากหลาย เช่น การปลูกข้าว ยาสูบ พืชผักสวนครัว ไม้ผล การเลี้ยงปลา อีกทั้งพิธีกรรมความเชื่อในเชิงเกษตรที่ยังคงอยู่ รวมทั้งเอกลักษณ์ความเป็นวิถีล้านนาตะวันออกของประเทศไทย ที่ยังแสดงให้เห็นถึงความ เป็นสังคมอยู่เย็นเป็นสุข บรรยากาศความอบอุ่นในการเอาใจใส่แบบญาติพี่น้อง การพึ่งพาช่วยเหลือ รวมถึงวัฒนธรรมการให้สามารถพบได้ที่บ้านร่องเย็น และที่สำคัญคือวัฒนธรรมความพอเพียงหรือการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง โดยสังเกตจากการเก็บพืชผักจากพื้นที่ในบ้านหรือจากเพื่อนบ้าน การร่วมแรงร่วมใจช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชน การนำพืชผลทางการเกษตรมาขายในตลาดชุมชน ซึ่งคนชุมชนส่วนใหญ่เป็นผู้ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ และนำมาขายแลกเปลี่ยนกันในตลาดชุมชนบ้านร่องเย็น ซึ่งเป็นราคาที่ทุกคนยอมรับได้ ราคาถูกปริมาณได้มากกว่าตลาดกลางในที่แห่งอื่น นั่นหมายความว่าชุมชนบ้านร่องเย็นส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับหลักการแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และจากการศึกษาทำให้ชุมชนบ้านร่องเย็นได้ร่วมกันตัดสินใจใช้การท่องเที่ยวมาเป็นทางเลือกในการพัฒนาชุมชน เนื่องจากการวิเคราะห์ที่พิจารณาว่าเป็นการลงทุนน้อย เพราะใช้ทรัพยากรของบ้านร่องเย็นที่มีอยู่แล้วมาจัดการเพิ่มมูลค่าของทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยว ส่วนเรื่องอื่นๆ ที่ชุมชนต้องการให้มีการพัฒนา ส่วนใหญ่มีอยู่ในแผนการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งน้าว ดังนั้นการนำการท่องเที่ยวมาใช้ในการพัฒนาชุมชน จะต้องได้รับความรู้และความเข้าใจที่แท้จริง เพราะการท่องเที่ยวเป็นลักษณะของงานบริการที่จะต้องทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และเกิดผลกระทบน้อยที่สุดกับวัฒนธรรม ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม หรือสังคม อีกทั้งการจัดการท่องเที่ยวนั้นจะต้องใช้หลักการของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ เพื่อชุมชนมองว่าเป็นเพียงอาชีพเสริม และจะต้องไม่กระทบต่อวิถีดั้งเดิมหรืออาชีพหลักของตน

ABSTRACT

"The study of a community for supporting agro-ecotourism activities to along the sufficiency economy : a case study of ban rongyen, song district, phrae province." was conducted by using participatory action research (PAR) and AIC (appreciation, influence and control) meeting technique including analyzing the tourism potentials of agro-ecotourism. The researchers made evaluations of culture, ecotourism by the Department of Tourism and the evaluation form on the tourism potentials of agro-ecotourism for sufficiency economy by the Department of Agricultural Extension together with Thailand Tourism Development Research Institute (TRI) through using strategies that conform together and setting the following objectives: 1) to study and analyze Rongyen community as a prompt community in supporting agro-tourism, and 2) to study the model of management of agro-ecotourism for sufficiency economy conforming to the community's way of life.

Results of this study found that the people in Moo 3 and Moo 5 of Rongyen community cooperated very well and the Tungnow Sub-district Administration Organization (SAO) gave its support. To summarize concerning tourism resources potential of Rongyen community, it has its own identity and outstanding feature in its diverse agricultural practices such as planting rice, tobacco, fruits, vegetable home gardening, aquaculture, as well as belief about ecological farming including the identity of Lanna in Thailand. It is still a happy society with warm and caring atmosphere of one family relying upon one another or having the culture of giving that can be observed in Rongyen community. And what is important is the culture of simple way of life which can be observed in people collecting local produce in the household or from neighbors nearby. Also evident are the cooperative efforts and concern toward community activities, selling the agricultural produce in the community market and majority of the people in the community are farmers planting crops and raising livestock or making processed foods and selling or bartering them in Rongyen community market at acceptable or reasonable prices or more goods for cheap prices. This means that

Rongyen community has a way of life conforming to sufficiency economy and the study found that the community chose tourism as a means for developing its community. Analyses showed that tourism required low investment since the existing tourism resource potentials are being used and converting them into tourism resources with added value. For other issues that need development, they are already included in the development plan of Tungnow Sub-district Administration Organization. Thus, using tourism resources for community development need technical knowhow and real understanding since tourism is service focused business / activity that should be deeply understood and that have least effect on the culture, nature and environment or society. Furthermore, tourism management should use self sufficiency economy so that the community would consider it as a supportive economy and should not affect the way of life and main occupation of the people in the community.